

L'escadame

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 83

ABRIL 1987

Sumari

EDITORIAL · BÚSTIA · FULL OBERT · LECTURA · CONVERSA
AMB... JOSEP FERRER · DE MÉS I DE MENYS · A & A · HUMOR ·
FOTOGRAFIES «QUAN EREM INFANTS» I ANTIGA DE L'ESCALA,
COL·LECCIONABLE, ETC. ETC...

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Boix, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabré
NOTICIARI LOCAL: F. Guanter
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

Apartat de Correus, 19
17130 L'ESCALA
C.E.R. C/ Garbí, L'ESCALA

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/ Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/ del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2
- C.E.R. L'ESCALA, C/ Garbí

BUSTIA

Els articles publicats a L'Escalenc expressen solament l'opinió de llurs autors

AJUDEM-LOS!

Al Rosselló veí, o Catalunya-Nord, hi tenim unes persones, (jo diria conciudadans), que breguen meritòriament per la nostra llengua. Contra vents i mareas, amb una tenacitat exemplar i una paciència digne de Job, i malgrat nombrosos rebuigs i decepcions, han aconseguit obrir, poc a poc, "La Bressola", dues escoles (parvulari i cicle primari) d'ensenyament en català. Van començar amb set deixebles i avui en tenen noranta.

Més, ai!, ara travessen una crisi econòmica de tanta importància que posa en perill llur existència; ni saben d'on treuran els diners per a pagar actualment els professors i se'ls amenaça d'embargament de tot el material.

Barcelona, sensible a tanta angoixa, acaba de fundar una associació d'Amics de "La Bressola", c/ Rossend d'Arús, 5è, 2a., 08014 Barcelona; aquells que, per amor a Catalunya i a la seva llengua volguessin evitar que aquesta obra es mori, poden enviar (o subscriure's) llur ajuda al c/c. 587-96, oficina 631 "La Caixa" a Barcelona. Mercès per a aquesta generositat, testimoni irrefutable de robust i lloable esperit patriòtic.

J. S. R.

El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

EDITORIAL

PER SANT JORDI: UN LLIBRE I UNA ROSA

Aviat arribarà Sant Jordi, patró de Catalunya, dia del llibre i de la rosa.

Com a catalans, de naixement o d'adopció, aquesta diada ens hauria de fer reflexionar sobre l'estat -passat, present i futur- de la nostra Nació.

Hauriem de pensar en el futur del nostre poble, que es troba en mans de tots i cadascun de nosaltres, encara que no ens ho sembli. Hauriem de pensar en totes les coses que són nostres, en els costums i en la manera de ser dels catalans, tantes vegades oblidades a causa d'influències externes, moltes vegades imposades per gent de fora -i també de dintre- i acceptades conscientment o inconscientment per nosaltres.

Per Sant Jordi hi ha el costum de comprar un llibre; però ja comprendreu que comprar un llibre a l'any és com «comprar almenys una vegada a l'any per Pascua Florida», és a dir: per complir l'expedient, perquè no sigui dit.

Ja sabem que, trobant-nos a l'era dels mitjans audiovisuals, això de la lletra impresa costa una mica de pair; però, així com els audiovisuals (llegiu televisió més que res) ens vénen donats des de fora i nosaltres no ens els podem triar, els llibres sí que podem triar-los al nostre gust, és a dir: que tenim la llibertat d'escollir-los. Per altra banda això de llegir és com l'aigua tònica: «s'ha d'aprendre a estimar», només cal acostumar-s'hi.

I la rosa què? Doncs la rosa ha estat des de sempre un símbol d'amor, i la gent, quan està enamorada -o vol quedar bé- regala una flor. El que passa és que si bé el dia dels enamorats, a Catalunya, és per Sant Jordi, no sé qui es va empescar -ens pensem que van ser els americans-, que el dia dels enamorats era per Sant Valentí, el 14 de febrer. No tenim pas res contra aquest Sant, però, tal com diem més amunt, si el nostre país té uns costums, seria bo que els conservéssim. De tota manera, si algú per Sant Valentí ja va regalar una rosa a la persona estimada, que n'hi regali una altra per Sant Jordi. I que l'any que ve es poso al corrent.

Voldria dirigir-vos unes paraules de salutació en començar la meua tasca d'assistent social al vostre poble.

En el meu treball diari de relació i contacte amb les persones, amb els seus problemes i angoixes, amb els seus anhels i desitjos, de l'observació directa de les relacions personals, de la realitat social i en els plantejaments d'oferir millors solucions i serveis, s'imposen, necessàriament, moments de reflexió...

La realitat social que ens envolta és complexa i no existeixen formularis ni receptes que solucionin de cop les problemàtiques socials engendrades per les diferències i les desigualtats.

En la nostra societat democràtica les igualtats dels ciutadans són plenament reconegudes, però també és evident que les lletres dels principis democràtics no acaben de cristal·litzar en fets reals i constants.

La problemàtica social que engendra la nostra societat està afaïçonada per molts de factors: culturals, econòmics, polítics, personals, laborals, ecològics, urbanístics, etc.

És a partir d'aquesta constatació que no vull oblidar la necessitat d'un treball social amb la comunitat. No podem viure ni avançar sense relacionar-nos. Tots sabem que els plaers i els desitjos de felicitat impliquen responsabilitats, i l'home està cridat a ennoblir-se en l'exercici de diferents plaers no necessàriament materials. En poques paraules, hem de fomentar, entre tots, unes relacions interpersonals **GRATIFICANTS, HUMANITZADORES i SOLIDÀRIES.**

Treballar en la línia de promoure el moviment associatiu, la dinamització cultural i la participació de tots els escalencs en tots els àmbits possibles, des de la Institució pública més propera a tots vosaltres, l'Ajuntament de l'Escala, roman obert a tota col·laboració, a tota crítica constructiva, al vostre servei.

Amb el desig de treballar pel benestar i la joia de tots els Escalencs,

Atentament

Josep Ferrer
Assistent Social

La Comissió de Cultura del Col·legi Públic «Empúries» té el gust de comunicar-vos que enguany es compleix el CINQUANTENARI de la nostra escola.

Per a commemorar tan assenyalada ocasió, hem programat una sèrie d'actes amb l'ànim de celebrar, d'una manera agermanada, un esdeveniment que hem considerat prou adient per a reunir tots els alumnes i ex-alumnes que han anat passant pel nostre col·legi al llarg d'aquests 50 anys.

A títol informatiu us fem arribar una relació dels actes que es pensen fer:

- Descobriment d'una placa commemorativa.
- Exposició de fotografies i material escolar (llibres, llibretes manualitats...)
- Actuació de diversos artistes escalencs (grups d'Havaneres, en Tero, Coral Emporium, Corals Infantils, grup Estrella de Mar...)
- Festa per a la mainada (berenar i actuació d'un grup infantil)
- Sardinada popular. Arrossada popular amb tiquet.
- Sardanes. Ball popular.
- El globus aerostàtic de «la Caixa».
- Edició d'un llibret amb un resum de la història del col·legi, fotografies i col·laboracions diverses com a record del CINQUANTENARI.

També cal ressaltar que el XII Aplec de la Sardana estarà dedicat a la nostra escola.

Esteu convidats!!!

FULL OBERT

HISTÒRIA DE LES ESCOLES DE L'ESCALA (DES DE L'ANY 1.902)

Es troba un altre document d'una nova visita d'inspecció feta el 10 de maig del 1.907 pel mateix inspector que va fer la de l'any 1.903. En aquesta ocasió presidia la Junta Local el Sr. batlle Joan Hugas i Pascual i n'eren nous vocals els Srs. Artur Callol, Salvador Sala, i Gregori Vicens. Igual que en l'altra visita la Junta era informada pel funcionari, que tenia paraules d'elogi respecte del Sr. Alsina dient que la seva classe havia millorat bastant des de l'última vegada que havia estat visitada. Feia alguna petita disquisició de càracter pedagògic sobre la seva actuació i insistia a què «s'aconseguirien majors progressos si l'assistència fos més regular i els alumnes permaneixessin més temps en la classe». Tornava a fer també grans elogis de la mestra de l'escola pública de les nenes Na Mª Gràcia Amir. A continuació deia que «tenint en compte que l'Escala ha de sostenir dues escoles de cada sexe i que la nombrosa assistència a les classes de les nenes exigeix el concurs d'una altra persona, entén la Inspecció que res resultaria tant encertat, ni tan econòmic com crear una auxiliaria perquè funcionés l'escola de la Sra. Gràcia en iguals condicions que la del nens. Seria econòmic la creació d'aquesta auxiliaria per la senzilla raó que d'aquesta manera s'estalviarien les despeses d'una nova escola».

«A més de les escoles públiques n'hi ha dues de càracter privat: una de nens sota la direcció d'En Josep Sureda i una de nenes dirigida per Na Carme Teixidor. Respecte de la primera s'ha de fer constar que està autoritzada legalment i que es treballa amb bastant de profit. A la Sra. Teixidor se li ha fet saber que si aviat no canvia de local haurà de suspendre les classes, perquè el que ara utilitza és d'escassa capacitat i no podria servir més que per a una vintena d'alumnes, i com que hi assisteixen unes cinquanta, calculi's els inconvenients que això representa per a la salut de les alumnes i per a la bona organització de les classes»

El document que es transcriu a continuació és del dia setze de maig de l'any 1.909, dia en què prèviament assenyalat per la Junta local i el mestre públic, «es constitueix l'expressada Junta a les nou del matí en escola de nens dirigida pel seu mestre el Sr. Alsina i de la que n'és auxiliar el Sr. «Fernando» Resa i Berché, a l'objecte de celebrar els exàmens públics i generals d'aquesta escola. Obert l'acte pel Sr. President són examinats tots els alumnes, preguntats pels referits Srs. Mestre i Auxiliar, de les diverses matèries que comprèn el programa d'ensenyament convenientment ampliades. A les dotze se suspèn l'acte per continuar a les tres, hora en què la Junta local acompanyada de les altres autoritats es constitueix de nou en l'escola, en la qual i davant del nombrós públic segueix l'examen. A les sis la Junta acorda donar-lo per acabat i li ha merescut un favorable judici sortint amb els seus acompanyants i el públic ben impressionats de l'acte que durant el dia s'ha celebrat, com així es complau la presidència en manifestar-ho donant gràcies al mestre per l'interès demostrat en favor dels seus alumnes. Cal fer constar en favor del mestre Sr. Alsina que una de les coses que demostra l'interès que té per als seus deixebles i el goig dels pares és el fet que a l'encarregar-se d'aquesta escola no passaven de trenta-cinc els alumnes matriculats en ella, essent la matrícula actual de cent vint alumnes. Abans de procedir al repartiment de premis, el Mestre llegeix la memòria de què parla el paràgraf 6è de l'article 22 de R.D. de 7 de febrer de 1.908, document que recull després la Junta per remetre'l, amb certificació d'aquesta acta, a la Junta provincial d'Instrucció pública».

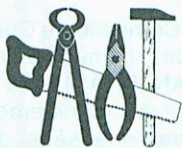
A les tres setmanes justes, el dia sis de juny, es tornà a constituir la Junta a la mateixa hora a l'escola pública de nenes «dirigida per la mestra Na Mª Gràcia Amir i Vila, auxiliada per la Srta. Joaquina Sentena i Sureda, que voluntàriament sosté l'Ajuntament d'aquesta Vila, a l'objecte de celebrar els exàmens públics i generals de la referida escola»... No segueixo perquè tot el que resta d'aquesta acta és idèntic a l'anterior respecte als nens, amb grans lloances també a la mestra.

(Continuarà)

J. M. i D.

FERRERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras
JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

ESTUDI I SERVEI
ASSESSORIA EMPRESARIAL

- AREA LABORAL I SOCIAL
- ASPECTES FISCALS DE L'EMPRESA
- ASSESSORAMENT JURIDIC-EMPRESARIAL
- COMPTABILITATS
- GESTIONS DE TOTA MENA
- ASSEGURANCES

JAUME BATLLE PAGÈS
Agent Col·legiat d'Assegurances

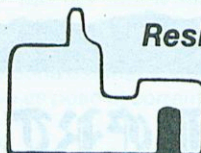
Tel. 77 10 23
L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

Residencial «FLORA PARK»
(PUIG PEDRÓ)

Construcció de vivendes amb jardí i piscina
comunitàries, a partir de:

6.000.000'—

condicions de pagament a convenir.
RAFAEL MORENO I GARCIA

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/. Empúries, 19
C/. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

CARTES DES DE LA SELVA PRIMITIVA (III)

Doctor Nkomo Odhinga
Degà de la Facultat d'Antropologia
Universitat de Bandung
KIBURUANDA

Benvolgut professor:

Un altre tema de gran interès per al nostre estudi és la consideració social de l'homosexualitat. En les dues darreres dècades, els homosexuals varen sortir d'una situació trista i clandestina i afirmaren el seu orgull de ser "gays". Ja format el seu corresponent Front d'Alliberació -versió baladrera dels moviments guerrillers del nostre continent-, reclamaren i obtingueren la fi de qualsevol pràctica discriminatòria. L'homosexualitat va deixar de ser considerada com una malaltia o una perversió, i fou admesa com alternativa vàlida a l'heterosexualitat. Qui no ho veïés així queia automàticament sota la sospita de no haver-se alliberat encara de vells prejudicis.

Però quan el moviment "gay" celebrava el seu triomf, aparegué una malaltia mortal anomenada SIDA, que es rabeja especialment en els homosexuals i per a la qual no s'ha descobert cap remei. La malaltia, que es propaga sobretot per contacte sexual i per la sang, és anomenada ja "la pesta del segle XX". Encara se saben poques coses sobre la SIDA, però sembla clar que el gènere de vida promíscua de molts homosexuals és un bon brou de cultiu.

En conseqüència, els tabús que foren llençats per la finestra han tornat a entrar ara per la porta grossa, bàrrejats amb un pànic histèric. La gent torna a mirar malament els "gays" i fugiu dels supermercats, restaurants o clubs freqüentats per ells. Els bancs de sang estan exhauts, i fins i tot el Príncep de Gal·les ha hagut de donar la seva sang blava davant les càmeres per animar el personal. Els bombers es neguen a fer la respiració boca a boca per por al contagi, i les actrius de Hollywood exigeixen certificat mèdic abans de fer un petó a un actor amb fama d'homosexual. Els productors, que no volen embolics, comencen a prescindir de les escenes íntimes "per exigències del guió", amb la qual cosa la SIDA pot aconseguir el que no han assolit totes les Lligues de Decència. Resumint, després de sortir del ghetto social d'abans, els homosexuals corren avui el risc de veure's confinats en una asèptica reserva índia.

Amb aquest succint avanç del curs dels nostres estudis podrà advertir que hem descobert una de les capes més primitives en l'antropologia de l'evolució dels costums sexuals. És el primer cas conegut en què un gran avenç tècnic va acompanyat d'una regressió cultural desconcertant. Podríem dir que estem en presència d'un diplodocus cultural: una poderosa musculatura mal governada per un cervell petit. I no s'ha d'oblidar que els diplodocus són una espècie extingida. D'això l'interès de completar el seu estudi abans que sigui tard. Per això demanem el seu suport per aconseguir una ampliació de la beca que ens permeti finalitzar el treball.

El seu devot deixeble

(Traduït del swahili per Ramon Moncunill)

Bdula Nguandy

LA LLUITA PEL PODER

L'Escala vibra per la bellugadissa que han despertat els preparatius de les properes eleccions municipals. Tot són corredisses, confidències, trobades, recels, conflictes, etc. per mirar d'entrar a la gran olla del poble on es couen menjars de tot tipus. Els qui es belluguen donen les seves raons amb una lògica que es pot qualificar d'aparent, en tant que els comentaris es fan inevitables. Segons la "vox pòpuli" uns volen ficar-s'hi perquè ja saben el bo que hi fa; altres n'han tastat el gust i els ha agradat; hi ha el qui vol acabar les feines començades; un altre sector considera que la política de poble és el seu "fort" i desitja provar sort; molts volen esbrinar què s'hi cou, ja que fins ara ho desconeixen; altres per fer d'home bo en el cas de sorgir problemes dificultosos; un altre grup perquè posseeix un esperit bellugadís que no el deixa estar quiet; altres potser per trobar-hi un "modus vivendi" superior al que tenen o tenien; aquells als qui agrada la gestió municipal i no cap altra; els qui l'experiència els ho dicta; i... un llarg etcètera que deixo d'esmentar.

Ara bé, una sola raó comuna sol ésser la dominant: Entrar-hi pel bé del poble (encara que, a vegades, es facin coses sense comptar amb el poble). Generalment es proclama que el poble és sobirà en el moment de necessitar el seu vot favorable (si em fas l'amic i no me'l solies fer és perquè em vols enganyar o m'has de menester); però, una vegada aconseguit el propòsit, la sobirania sol esfumar-se i a canvi poden prevaler certs interessos personals i / o actituds egoistes. D'aquí ve que per evitar possibles equívocs, en principi els candidats haurien d'aclarir postures fent fàcil l'elecció.

La informació prèvia que el poble rep, de manera ràpida, competitiva i confusa, poc abans de les eleccions, quan se'l necessita, no és la informació que més desitja, perquè es veu sofisticada per l'esperit de glòria i de poder. La veritable informació que desitja el poble ha d'ésser de manera continuada, perquè si es governa el poble amb el poble, se l'ha de tenir sempre informat. La gent no confia totalment en la informació local vinguda dels moderns mitjans de comunicació, perquè algunes notícies, per molt atractius que siguin els seus encapçalaments, no són del tot fiables; sinó que espera conèixer la raó de boca dels seus governants, als qui cal preveure anticipadament que la política local és un afer seriós i complicat, amb el qual no es pot jugar.

Al poble elector, en una època de moviment pre-electoralista, li és molt convenient una bona preparació per estudiar bé el perquè de la campanya que s'apropa, a fi de no prendre una decisió precipitada quan arribi el moment d'eleger els seus governants.

El poble de l'Escala no és pas una excepció; tinguem-ho en compte ara que encara hi som a temps.

Pilar Pellicer de Gispert

S.I.D.A.

«Les autoritats sanitàries han informat que s'exigirà als turistes d'omplir un qüestionari de 14 preguntes relatives al SIDA, a fi d'identificar els possibles portadors de la malaltia. Aquesta disposició entrarà en vigor pròximament, abans de l'arribada massiva de turistes».

Què en penseu? No està gens malament aquesta mesura presa per un país on el turisme representa un profit considerable! Aquest país, però, no és Espanya com es podria suposar; es tracta del Brasil.

A propòsit: ¿i si l'Estat espanyol prengués una decisió anàloga? Amb els 43 milions de turistes desconeguts i sanitàriament incontrolats que acollirem si fem com l'any passat, és de tèmer que ens exposem a conseqüències que podrien ser calamitoses. Aquell refrany que diu que no hi ha mal que no ens porti un bé, en l'ocurrència podria presentar-se'ns en versió contrària: «Un succeït venturós pot tragar un esdeveniment infeliç».

Saderra

ANXOVES DE L'ESCALA[®]

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

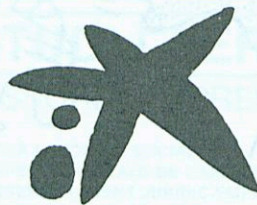

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

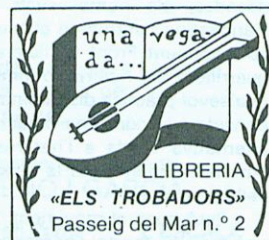

CAIXA DE PENSIONS

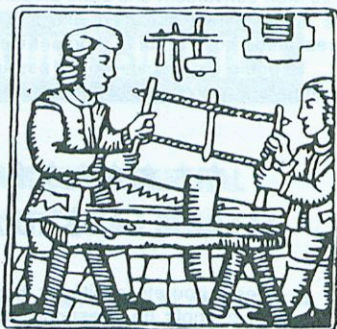
"la Caixa"

Plaça Víctor Català, 9 - L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vilaobrós

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

EL COMBAT NAVAL DE LES ILLES FORMIGUES VII CENTENARI 1285-1985

"...morí fuggendo e disfiorando il giglio"

DANT, Divina Comèdia, Purgatori, cant VII

Les Formigues, els illots insignificants que són la senya d'identificació de l'horitzó marí de Calella i Llafranc, serven el record d'un esdeveniment d'enorme importància dins de la història del país català. El 28 d'agost de 1985 s'acompliren exactament els 700 anys de la "batalla de les Formigues". Més que mai, la silueta de petits insectes que justifica el nom d'aquestes roques, tan familiars per a tots els empordanesos de naixença o de cor, és un símbol de dimensions paradoxalment gegantines per als coneixedors de la nostra història.

El combat de les Formigues, a l'estiu del 1285, victoriós per a les naus del rei Pere el Gran comanades per l'almirall Roger de Llòria, representà la desfeta de les forces invasores del rei francès Felip III l'Ardit.

Per situar, molt breument, el fet dins del seu context històric, cal recordar que els seus antecedents són les famoses "Vespres Sicilianes" (1282). Els Sicilians es revoltaren contra la dominació francesa i demanaren la intervenció militar catalana que originà la coronació de Pere el Gran com a rei de l'illa. La intervenció del Papa francès Martí IV, fou immediata i fulminà l'excomunicació contra el rei Pere atorgant els seus regnes a l'infant Carles d'Anjou de la casa reial de França (1283). No acabà aquí, però, l'ajut del Papa a França. Predicà una croada contra Pere el Gran i Catalunya, la qual representava la benedicció de l'acció invasora de l'exèrcit de Felip l'Ardit, donant-li la categoria de guerra de religió (1285).

L'entrada dels francesos pels passos de l'Albera -facilitada per Jaume II de Mallorca, comte del Roselló i per alguns poders eclesiàstics- anà seguida de l'arribada d'una important esquadra a la costa empordanesa.

L'estol català de Roger de Llòria es trobava a Sicília el mes de juliol. Hi hagué una primera topada en aigües empordaneses en la qual les naus catalanes dels almiralls Ramon Marquet i Berenguer Mallol, malgrat la desigualtat de forces, eixiren victorioses; això va permetre esperar l'arribada de Roger de Llòria.

Aquest primer combat naval del juliol de 1285, hi ha una sola font històrica (els *Gesta Comitum Barcinonensium*) que el situa també a les Formigues, probablement per una confusió amb la definitiva batalla del mes següent.

Fou el dia 28 d'agost de 1285 quan s'esdevingué la gran lluita del gros de l'estol francès amb el català de Roger de Llòria. Els dos cronistes catalans, coetanis dels fets, Bernat Desclot i Ramon Muntaner ens descriuen la gran victòria dels catalans amb riquesa de detalls, sovint no pas del tot coincidents. Desclot no situa l'acció en cap punt geogràfic precís. Ramon Muntaner, el cronista empordanès, bon coneixedor d'aquest país, explica que tingué lloc davant de les illes Formigues. Fins i tot precisa que hi desembarcà Roger de Llòria per planejar l'estratègia del combat. També situa la batalla a les Formigues el cronista sicilià Nicola Speciale. (Sembla que hi hauria hagut un epíleg de la lluita prop de Roses).

La batalla de les Formigues, amb la desfeta total de l'esquadra francesa, significà el cop mortal per als invasors. Sense l'ajut marítim, l'exèrcit de terra francès quedà incomunicat i sense proveïments. La seva derrota era ineluctable. El final de la croada contra els catalans es precipità.

Malgrat la caiguda de Girona, els francesos hagueren d'empendre una calamitosa retirada encajats per les tropes de Pere el Gran i, a més, delmats per la pesta. El rei Felip l'Ardit moria poc abans o poc després (segons els autors) de la gran humiliació rebuda pels sobrevivents del seu exèrcit durant la famosa jornada del coll de Panissars.

La gran victòria de Pere el Gran va permetre la consolidació de la presència de la Confederació catalano-aragonesa a la Mediterrània durant segles.

Bernat Desclot pogué posar en boca de Roger de Llòria, a Cadaqués, després de la batalla de les Formigues, aquelles paraules famoses dirigides als missatgers de Felip l'Ardit: "mas no creu que

nengun peix se gos alçar sobre mar si no porta un escut amb senyal del rei d'Aragó en la coa...".

El Dant fa al·lusió a aquests esdeveniments i troba els seus dos principals protagonistes a l'*Antepurgatori* on elogia la figura del nostre rei Pere el Gran qui, d'ogni valor porta cinta la corda: de tot valor portà cenyida la corda ("portà en el seu cinyell tota virtut", traduí Josep M^o de Sagarra). A Felip l'Ardit li dedica el vers famós que encapçala aquest escrit: "morí fugint i desfollant el lliri", escaiet i encertada imatge d'un rei mort en plena derrota, deshonorant el lliri, l'emblema de la casa reial de França, tres lliris en camp d'atzur.

El rei Pere el Gran morí poc temps després d'aquests fets nit del 10 a l'11 de novembre del mateix any 1285.

Els empordanesos no podíem deixar de recordar els 700 anys d'un esdeveniment de tanta transcendència en la història catalana, que tingué per escenari el nostre paisatge. Els qui signem com a modesta aportació, vàrem enllestir un llibret⁽¹⁾ en el qual es comenten les diferents interpretacions dels cronistes medievals sobre la batalla, que és part d'una obra més extensa en preparació sobre la croada.

L'Escala/Llafranc: desembre de 1986

JOAN BADIA i HOMS/BENJAMÍ BOFARULL i GALLOFRÈ/ENRIC CARRERAS i VIGORÓS/ MIQUEL-DIDAC PIÑERO i COSTA

(1) "El combat naval de les illes Formigues: VII Centenari, 1285-1985", editat per l'Ajuntament de Palafrugell

L'ENERGIA SOLAR (II)

Aprofitament de l'energia solar

Fem una mica d'història: segurament les primeres notícies que tenim de l'aprofitament de l'energia solar, provenen de l'any 212 a.J.C. quan Arquímedes va incendiar les naus romanes que assetjaven la ciutat de Siracusa, fent servir uns grans miralls.

Altres exemples a través de la història els tenim amb un concentrador de lents inventat per Bernière a França l'any 1670.

En el segle XVIII Lavoissier va idear un element òptic que era capaç de fondre el ferro (en realitat va ser el primer forn solar).

També a França entre 1882 i 1884 Mouchot i Pifré van idear sengles màquines que convertien l'energia solar en energia mecànica.

Ara bé, tots aquests principis van ser abandonats en trobar-se una altra font d'energia més fàcil de transformar en aquells moments i més versàtil, el petroli.

Fins que arribà l'any 1973 amb la crisi de l'energia convencional fins aleshores utilitzada i davant la possibilitat de què arribi un dia en que aquesta font d'energia s'esgoti, van tornar a investigar i a desenvolupar-se ara ja fent servir noves tecnologies, la manera d'aprofitar ja d'una manera rendible, l'energia rebuda del sol.

Actualment un dels països que té una tecnologia més avançada en l'aprofitament de l'energia solar és Israel.

Com es pot aprofitar l'energia solar.

El principi físic de la utilització de l'energia solar es basa en captar l'energia solar i fer que aquesta escalfi el medi que pretenem escalfar. La raó per la qual parlem de produir calor, està en què ara per ara, és l'aplicació més viable que tenim per estalviar energia en un habitatge. Per aconseguir captar aquesta energia en forma de calor, aplicarem un fenomen conegut com (efecte hivernacle) o també «trampa solar».

CONTINUARÀ

Jaume Salvat

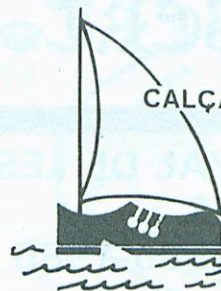
MAGATZEMS **TITUS** S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA-VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

CALÇATS **BALLESTA**

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10

Tel. (972) 77 02 53

17130 L'ESCALA

(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI
GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

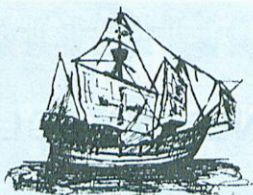
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

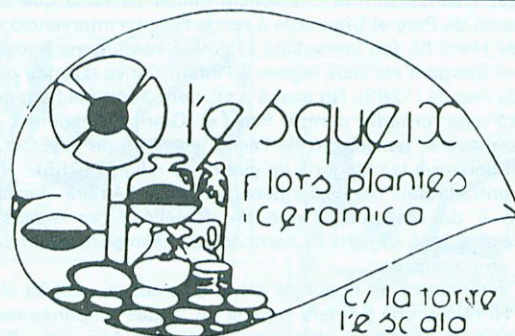
REPARACIONS

COPEES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

ROSA MARIA **BALLESTA**
CENTRE
D'ESPECÍFICS

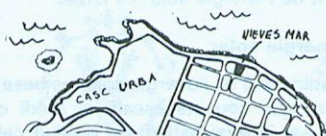
FARMÀCIA

FÓRMULES
MAGISTRALS

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

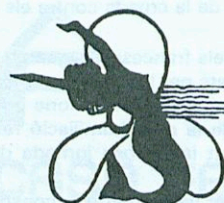

HOTEL
RESTAURANT

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica

Closa del Llop, s/n.

Tel. (972) 77 07 55

L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

VIDA ESCALENCA

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

RICARD GUANTER

FAÇANES FAMOSES

UNA FOTOGRAFIA QUE PARLA PER ELLA MATEIXA

Aquesta imatge i altres semblants que ens ofereix la present fotografia, les veïem, tot sovint, a l'Escala, fa uns anys, no gaires.

Això farà que molts les recordem, ja que, nombroses vegades, en fórem protagonistes. També ens paràvem i acostàvem al pregoner per escoltar el que deia.

A la fotografia, que ens ha estat cedida molt generosament per la seva filla, la Llúcia Nieto, apareix el seu pare, l'Àngel Nieto, fent un pregó a la cantonada de la casa de cal senyor Pi, a la placeta de cal Vaquer.

Com a únics símbols del seu càrrec oficial, podem fixar-nos en la gorra de plat que porta posada al cap, tirada més aviat cap endarrera, per a facilitar-li la lectura que està fent, i amb la clàssica trompeta que aguanta sota el seu braç esquerra, trompeta que, sigui dit de pas, suposem que l'Ajuntament deu guardar amb molta cura, ja que és una peça més que molt bé podria figurar en el museu popular del qual tant es parla de portar a cap.

Per la lectura que en Nieto està fent i per l'atenció que li està concedint la gent que l'escolta, hem de pressuposar que es tractava d'un pregó oficial o de govern —com també s'anomenava— ja que si no hagués estat així, l'algutzir l'hauria dit de memòria.

Per anunciar la venda de taronges o melons a la plaça del mercat, o per anunciar la pèrdua d'un anell record de família, o la venda de retalls a cal "sastre d'Albons", en Nieto no precisava d'escriure, donat que era un home dotat de força memòria.

A la present fotografia, veiem que en Nieto no tenia massa audiència. Potser aquesta era una cantonada força despoblada o l'hora no acompanyava. De totes maneres, hem de pensar que hi havia altres persones, que no surten a la fotografia, que estarien escoltant-lo. Bé des de la finestra, bé des de darrera la cortina, es volien assabentar del que es tractava, sense necessitat de sortir a fora.

En qualsevol cas, a la "clientela" de cada cantonada, sempre s'hi solia afegir algun que altre vianant d'altres barris que en aquell moment, s'encertava a passar per allà i, en sentir el toc de la trompeta —més encara si era el toc de trompeta llarg—, es parava per escoltar la crida, quan més a prop de l'algutzir millor, per a sentir-lo bé.

Aquest és el cas de l'Anton Brugués, l'Àngela Puignau, la Miquela Brugués —d'esquenes, juntament amb una altra que queda totalment tapada— i en Joan Estragués, el més gran de tota la colla.

Per cert, que tots els que apareixen a la fotografia, inclòs en Nieto, ens han deixat ja —e.p.r.— llevat de l'Esperança Andreu que, sortosament, encara tenim entre nosaltres, si bé amb uns anys de més.

En parlar d'en Joan Estragués, segur que molts no sabran de qui els parlem, però si us diem que es tracta de l'Avi Peó, la cosa ja canvia.

Amb la faixa negra al voltant de la seva cintura, amb la gorra al cap, amb les mànigues de la seva camisa ampla arremangades pels seus punys com sol fer la gent gran a l'estiu, el veiem atent i respectuós escoltant la crida, tot curiós per veure què disposa l'Ajuntament.

El coneixem amb aquest sobrenom, pel seu ofici de peó caminer, que féu durant més de quaranta anys.

Tenia assignat el tram de carretera des de la cruïlla de Verges fins a Viladamat, passant per l'Escala.

Som molts els que recordem haver-lo vist, fes fred fes calor, netejant les cunetes i les vores de les carreteres veïnes, que més que tal cosa, eren camins quan ell començà l'ofici.

Tornem a la fotografia, que situem a principis dels anys cinquanta, a fi de detallar-la de la millor manera possible. Una fotografia que, com tantíssimes altres, poden ajudar els escalencs d'avui, sobretot els més joves, a saber com era l'Escala anys enrera, els seus racons, els seus carrers, els seus costums, tradicions, etc...

Darrera d'aquest grup, podem veure un cotxe aparcad, sense por que li posin cap multa malgrat la seva proximitat a la cantonada. Era el començament de la riuada de cotxes de totes marques i estils que, a marxes forçades, ens arribarien de tot Europa, omplint els nostres carrers, incapaçs de donar-los-hi aparcament. Més enllà, un edifici, fora alineació. És la vella rectoria, abans de transformar-se en un edifici de comerços i apartaments. I al fons de tot, a la dreta, i ja en el carrer Enric Serra, la casa de Can Pepito Figueras, abans d'ésser derruïda.

Per la vestimenta de la gent, s'endevina que era l'estiu, si bé per la carència d'ombres deuria ésser un dia que no feia sol. Eren aquells estius encara tranquils, que es podia caminar bé pels carrers de l'Escala, sense empentes ni trepitjades, quan tots ens coneixíem i que, quan s'arribava el vespre, tots podíem parar la fresca davant la casa de cadascú, amb franca tertúlia entre tot el veïnat.

CONVERSA AMB...

Josep Ferrer i Coma Assistent Social de l'Escala.

L'Escalenc.- Ens pots dir com et dius i on vas néixer?

Josep Ferrer.- Em dic Josep Ferrer i Coma, tinc vint-i-sis anys i sóc nat a Torroella de Montgrí. He estat dos anys treballant a Girona, per a l'Ajuntament, en un Centre Social del barri de Santa Eugènia. Treballava d'educador de carrer. Portava un Casal de Joves i un taller formatiu per a joves de 14 a 16 anys no escolaritzats.

L'Esc.- Què va fer que et decidissis a venir al nostre poble?

J. F.- Feia un any que havia acabat els estudis d'Assistent Social. Aleshores la meua intenció era poder treballar en aquesta feina. Sóc empordanès, m'agrada l'Empordà i per això em va atreure tant aquesta plaça.

L'Esc.- Hi ha molta feina?

J. F.- Sí, n'hi ha molta, això m'ha sobtat. La feina m'ha vingut tota de cop. Pensava fer un estudi del poble, de les necessitats. Però de seguida m'he hagut d'enganxar al carro, que és la dinàmica de l'Ajuntament.

L'Esc.- Les demandes de quina classe són?

J. F.- Són molt diverses. Fa un mes i mig que sóc aquí. Les dues coses que més problemàtica han presentat són:

El problema de la vivenda. M'han arribat molts casos de gent que estava en una situació greu, la que se'ls acaba el lloguer i no saben on anar a viure. Hi ha una incongruència, ja que troben pisos per l'hivern; i a l'estiu, que és quan poden treballar, no tenen lloc on viure.

L'altre aspecte al qual s'ha de donar una empenta gran i que crec que la gent que viu a l'Escala s'ho mereix, és el tema de la vellesa. Els vells a l'Escala encara no tenen un lloc on estar, no hi ha una llar dels jubilats. Des d'aquest ajuntament s'ha treballat però això no depèn únicament de l'Ajuntament. La Direcció General de Serveis Socials, en el pla d'acció especial, l'Escala n'és població prioritària. A l'any 1988 probablement ja hi haurà partides pressupostàries per construir una llar dels jubilats.

L'Esc.- S'havia sentit dir pel poble que era probable que es reconvertis en llar per a jubilats.

J. F.- Per la informació que en tinc, sembla ser que hi ha hagut negociacions per part de l'Associació de Jubilats, els quals han tingut una resposta positiva, però n'estan esperant una resposta definitiva. De moment els papers han hagut d'anar a Madrid, perquè depèn de l'«Institut Social de la Marina». I són coses que van lentes.

L'Esc.- Quins serveis pot oferir una llar de jubilats?

J. F.- Són molt amplis. Crec que hauria d'haver-hi una sala de lectura, una sala d'emergències, farmaciola, llitera, una sala de juntes, un lloc d'estada com pot ser un bar... De fet com més àmplia sigui la zona millor.

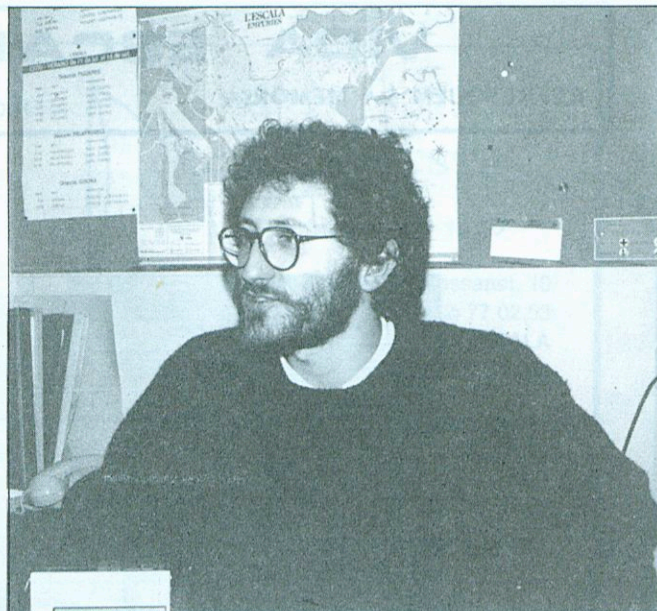
Crec que és un tema urgent al qual sí ha de donar una resposta ràpida. Els vells de l'Escala es troben en els bancs d'espera dels autobusos, a les places, voltant pels carrers...

L'Esc.- S'havia parlat d'una Residència per a gent gran. Què hi ha d'això?

J. F.- Els estudis que s'havien fet abans que jo arribés, ja contemplaven aquest fet.

Jo mateix en pocs dies m'he trobat amb aquesta problemàtica. Hi ha moltes demandes de gent gran que no té família i que se n'ha d'anar fora.

Aquesta residència tindria unes condicions d'admissió estrictes i estaria dirigida realment a la gent necessitada. Penso que s'ha de partir de la idea que una persona gran ha d'estar a casa seva. I si pot estar ben atès a casa seva, no té perquè anar a cap altre lloc. Evidentment, si aquesta persona té familiars, l'obligació d'aquests és tenir-ne cura. No s'ha de viure amb la idea que els hospitals i residències són llocs per anar-hi a deixar morir els vells. La gent ha de ser conscient que els vells han de ser atesos a casa. La responsabilitat és dels familiars. I si hi ha vells que, per la raó que sigui, volen anar a una residència, aleshores penso que se'ls ha de facilitar el fet de poder-hi anar.

L'Esc.- S'ha pensat de proporcionar serveis d'ajuda a domicili per a vells que ho necessiten?

J. F.- L'Ajuntament té una treballadora familiar que cobreix uns quants casos d'aquí a l'Escala, de persones que necessiten ajuda per a portar una vida normal.

Per altra part, la gent gran que cobra una pensió de vellesa per part de la S.S. pot optar a una ajuda a domicili que jo mateix puc tramitar a través dels assistents socials, la qual cosa depèn de la Generalitat.

L'Esc.- En què consisteix aquesta ajuda?

J. F.- Consisteix en pagar una persona que va al domicili de la persona gran a ajudar a fer les feines que aquesta persona no pot realitzar. Des d'organitzar-li una mica la casa, a anar a fer receptes, o anar-li a comprar si és que no pot sortir. I si és invàlid, ajudar-lo en totes les seves necessitats.

L'Esc.- Aquest servei seria gratuït?

J. F.- Aquest servei el paga la Generalitat al vell i aquest el dona a la treballadora familiar.

Si la prestació la fa l'Ajuntament a través de la treballadora familiar que té contractada, generalment ho cobreix part l'Ajuntament i part la persona ajudada.

L'Esc.- Parlem ara dels petijons, s'ha pensat en alguna activitat lúdica?

J. F.- El que he vist aquí és que hi ha una infraestructura mínima en tot el que abarca els serveis culturals.

Tot i que funcionen molts grups, hi ha poca participació ciutadana en tot el que afecta a la comunitat.

Els infants són un sector de la població que en un mes i mig que porto aquí no he tractat massa. Sé que funcionen dues guarderies. Hi ha gent que té problemes econòmics. I qui em ve a preguntar si funciona una guarderia municipal amb preus raonables.

Ara bé, el que sí està clar, és que una ludoteca com a servei a la infància seria ideal. A les comarques gironines l'única que conec és la de Salt. La biblioteca cobreix una certa demanda de l'adolescència, però la infància no hi anirà. Tot i això és difícil que un poble sigui sensible a aquest tema. Perquè als pobles la mainada té molt més espai per jugar, per córrer...

Crec que un lloc d'esbarjo per als infants seria molt necessari, ja que aportaria uns coneixements educatius i d'aprenentatge molt interessants, cares a la formació dels nens.

La motivació que donin els pares als seus fills és bàsica. Si els pares animen els seus fills a participar en activitats de muntanyisme, excursionisme, ect. Això a la llarga donarà els seus fruits.

L'Esc.- Per als nens de 10 a 13 anys, s'ha pensat fer alguna cosa pel seu lleure?

J. F.- Això és una inquietud que pot plantejar una determinada gent que pot estar preocupada per aquesta situació.

Penso que és tota la comunitat que ha d'aportar idees i possibles solucions. Jo estic obert a qualsevol idea que es vulgui impulsar i que pugui donar els seus fruits. S'ha de connectar també amb els nens per veure què és el que volen ells. Crec que no ha de sortir impulsat des de les institucions, sinó que ha de sortir de la comunitat.

L'Esc.- Què es fa per a l'atur juvenil?

J. F.- No es pot donar resposta a una necessitat fins que la tens ben coneguda, i tens planificades totes les passes a curt, mig i llarg termini. Jo he començat a treballar i, per les memòries que he llegit, em sembla que l'experiència del taller de jardineria ha estat molt positiva, tot i que en tots aquests serveis que s'ofereixen sempre poden haver-hi problemes. Està previst seguir-hi treballant perquè un sector d'aquesta gent que ha prestat servei de jardineria ho continuï fent en un programa de treball cares a la formació d'una cooperativa.

Una de les tasques dels assistents socials, així com de les institucions públiques, és "no hem de donar el peix, sinò que també hem d'ensenyar a pescar". Aleshores si hom vol donar sortida a un problema de la societat com és l'atur, cal trobar solucions i fer bons plans, de manera que les persones que hi participen puguin fer-se conscients de la seva situació i tirar endavant.

La constitució d'una cooperativa, en una activitat com és la jardineria i en una zona com és la Costa Brava, sembla que és una cosa molt viable i que pot anar bé.

L'Esc.- S'ha pensat en una altra activitat per combatre l'atur?

J. F.- Crec que a la llarga han de sortir noves activitats, però primer s'ha de veure la necessitat real i quines sortides viables es poden donar.

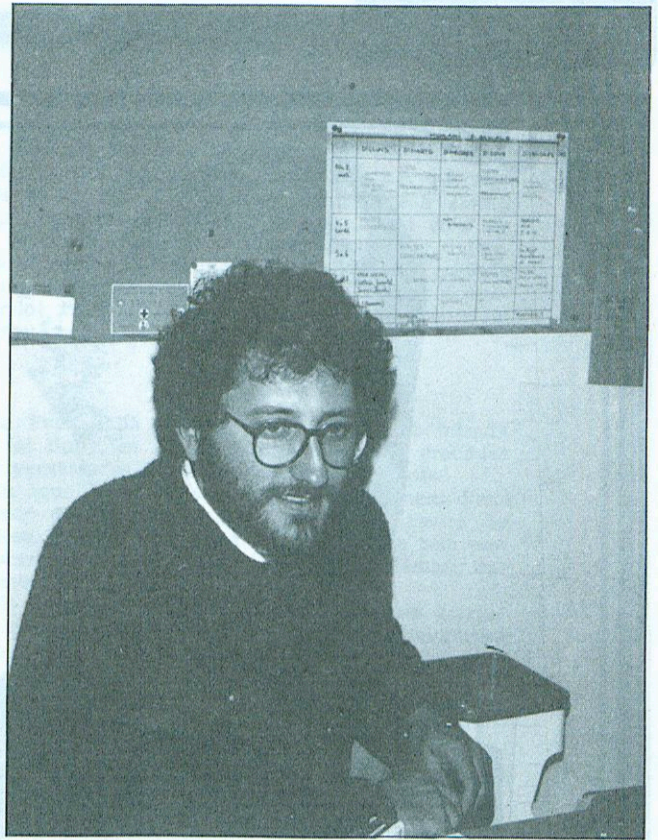
L'Esc.- Què hi ha del centre d'assistència primària?

J. F.- L'única informació que tinc és que l'Escala és una població que, com diu el mapa sanitari de la Generalitat, pot fer de cap de subcomarca i donar atenció als altres pobles. Penso que l'Escala reuneix aquestes condicions.

Sobre aquest tema ja s'hi està començant a treballar per a poder aconseguir-ho.

L'Esc.- De quina manera està coordinat el servei d'assistència social de l'Ajuntament amb les entitats de beneficència de l'Escala?

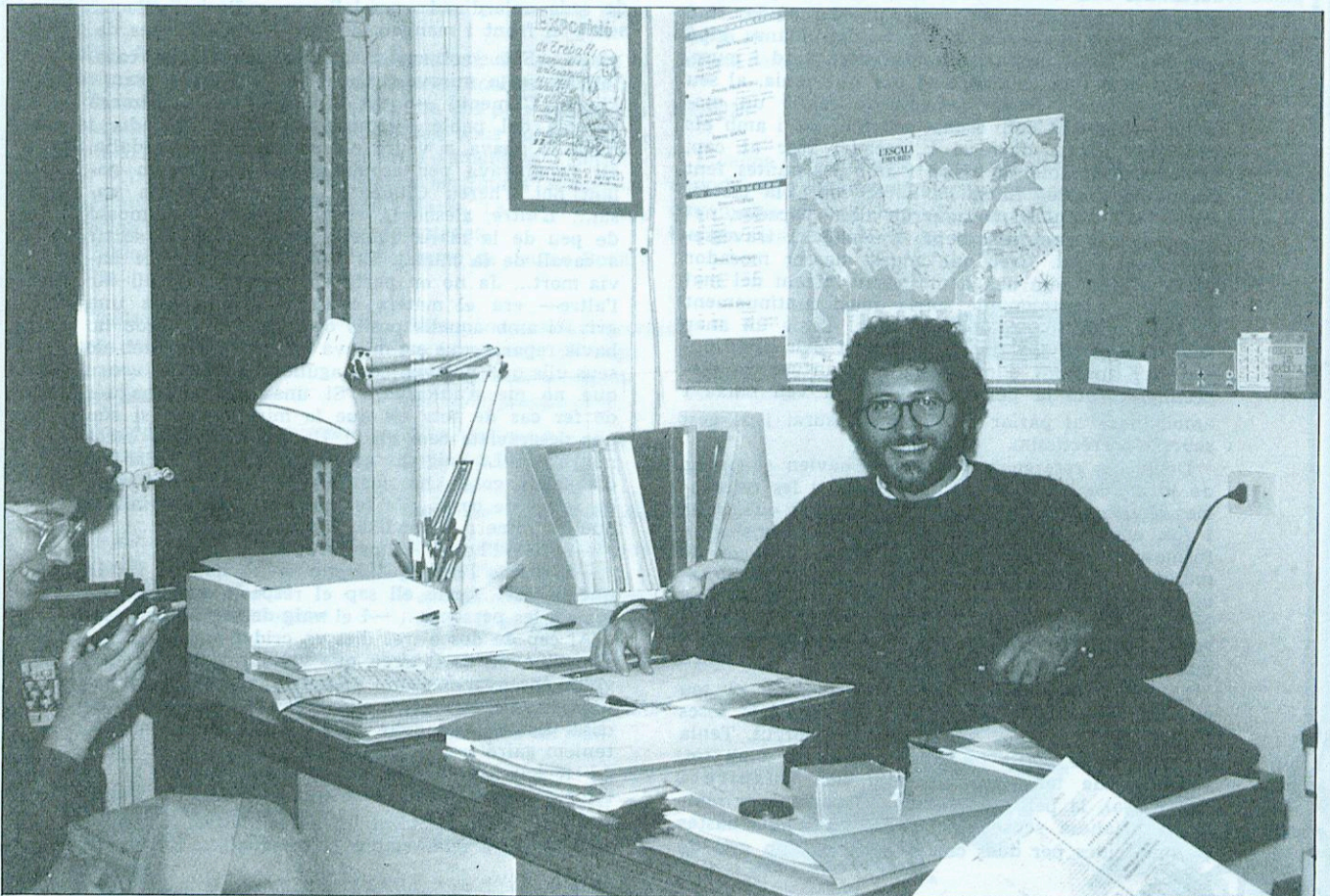
J. F.- Una de les funcions que té l'assistent social, és estar molt coordinat amb els serveis socials especialitzats. Aleshores, a part, ha d'estar molt relacionat amb les altres entitats que tenen a veure amb la seva feina dins la població. Jo des d'aquí puc dir que he tingut molt bona acollida per part de la gent que hi treballa. De fet ja estem treballant conjuntament amb el grup de Càrites. Hi ha també el Padró Municipal de Beneficència pel qual l'Ajuntament està obligat que totes aquelles persones que no tenen prestació sanitària ni mitjans econòmics, rebin una prestació. Ara hi ha unes deu famílies que se'n beneficien.

L'Esc.- Voldries dir alguna altra cosa?

J. F.- Bé, una de les coses més importants és la participació ciutadana. De fet ja hi ha agrupacions que funcionen, i això és bo. El progrés d'un poble es troba en la participació dels seus ciutadans.

Rodoma

Des d'aquestes pàgines, i commemorant la Diada del Llibre, ens complau oferir una de les petites grans obres que la nostra eximía Caterina Albert, «Victor Català», escrigué, precisament en la nostra vila, tals dies com aquests ara fa quasi quaranta anys...

5 tarda 25 abril 1948

Jo sempre l'havia vista igual: amb la indumentària del seu estament actual; és a dir, faldilla folgada i molt fruncida, però no estarrufada, sinó caiguda, amb el deixament de la roba oldana; gipó que havia estat negre i ara era entre verd i musc, ajustat com una coixinera al cos. que tenia, al seu torn, molleses i desformaments de coixí; un mocador gruixut al coll, creuat sobre el pit i amb els dos becs lligats darrera, i mocador fosc al cap, també creuat sota la barba i amb les puntes fent com dues grosses fulles de llorer sobre la closca. Per davall d'aquest mocador un altre mocador, negre i plegat com una bena, li amagava travesserament el front. Crec que aquest darrer mocador venia a ésser com una demostració fefaent del mal de cap o migranya que sofria quasi contínuament la Pepa, dona de salut molt feble. Tenia un anar molt reposat i, malgrat la modèstia dels seus posats, un quelcom d'intimament senyorívol es despenia de tota la persona, des de la veu baixa i amoixadora al parlar correcte i mesurat i al gest sobri i correctíssim.

Deien les referències dels que l'havien coneguda de jove que havia estat molt guapa, i les referències devien ésser purament verídiques, ja que, vella i tot, encara persistien en ella restes d'una gran formosor; una pell molt blanca, amb blancor de natura i d'enclaustrament —de persona absolutament casolana, que mai no veu sol ni lluna—, i en la tovesa flàccida de les seves galtes —preses i remuntades per l'acció del mocador del cap—, i que tenien suavitats de seda.

La Pepa feia un contrast vivíssim amb el seu marit, un veritable pagès de la corda dels toscs i grollers, de poques paraules i aire sorrut. Tenia els ulls petits petits (al fons dels quals, amb tot, s'encenia de tant en tant com una guspireta misteriosa), la pell vermellosa i clapada, com semblava brianosa sense ésser-ho, les faccions bastes i emmarcades per dues curtes patilles, d'un gris de

cedra... bruta, com les celles. Quan se li encenia la guspireta als ulls, li floria en la boca, ampla, estesa, de llavis sense relleu, una mitja rialla silenciosa, una mica inquietant, ¿cínica, burleta, l'innocent picardia camperola?... No ho sé! No vaig poder aclarir-ho mai.

Entre marit i muller semblava haver-hi la menys cordialitat possible, talment com si es tractés d'una dama i del seu escuder, però d'un escuder mantingut sempre a distància i al qual amb prou feines es dirigia la paraula. De més a més, ella dormia a dalt, en la cambra gran, i ell, en... una llitera de llates, a la cort, entre els animals de treball... ¿Com era possible que aquells dos éssers tan oposats haguessin pogut ajuntar-se alguna vegada?

Un dia, indirectament, vaig tenir la contesta a aquella pregunta... que havia formulat persona major i que mereixia gran consideració a la Pepa.

Fou en moment en què aquesta, amb un lleu moviment de llavis, despectiu, censurava silenciosament quelcom que havia fet el seu marit.

—No us ha plagut, a vós, lo que ha fet?—insinuà la senyora que havia fet la pregunta.

—Mai no m'ha plagut res del que ell fa... Perquè sempre, sempre, ha estat lo mateix...

—Doncs, si tan poc us agradava, Pepa...

—Vol dir per què m'hi vaig casar?... —Somrigué amb una fina ganyoteta, desolada i penetrant com una elegia. De cop semblà decidir-se, després d'uns moments d'intensa vacil·lació. Prengué, de propi impuls, una cadira —estava dreta, car havia entrat sols per fer una pregunta— i s'assegué, en aquella peça penombrosa, que tenia temptadors envits de confessorari.

—Vol saber-ho, per què m'hi vaig casar?...—Féu una pausa llarga, com si posés en ordre els seus pensaments—: A casa teniem el nostre lloc, en el poble... Ens respectaven... Ningú no s'hauria atrevit a dir-nos una paraula més enllà de l'altra... Teníem mosso i criada, i tants jornalers i jornaleres com calia, perquè, a Déu mercé, no s'havia de taxar just en cap capítol... El pare duia jupetí llarg, calces curtes, amb davantal, i encara no li havien pogut donar entenet de que es llevés la cua; i la mare, quan es mudava, portava faldilles de seda enjardinada, gandalla vermella amb llaços sobre el front i mangots de torçal, amb sivelles de

plata... Feia molt goig; així que sortia de casa, tothom se la mirava... Quan jo vaig ésser gran... l'hereu Climentó —a cal Climentó era la primera hisenda del poble —sempre es feia el trobadis i quan jo anava a veure els mercats de la rodalia, ell s'enginyava per acompanyar-me... Era un galant noi, l'hereu Climentó... Jo m'hi hauria casat... L'altre, aleshores, estava a casa; era mosso de peu de la mare, quan la mare havia de sortir a cavall de la mula... El pare feia temps que havia mort... Ja no en portàvem dol... Ell —vull dir l'altre— era el mateix que ara... lleig com una griva i amb aquells pòsits de guineu... Jo prou ho havia reparat, que em mirava més del degut, amb els seus ulls que fiblaven com agulles... però feia veure que no me n'adonava... Si una minyona hagués de fer cas de tots els que la miren i més si són uns desgraciats com ell...! Un dia s'atreví a escometre'm... Li vaig dir que si tornava a parlar-me d'aquelles coses, ho contaria a la mare i hauria de saltar de casa... Va fer aquella mena de rialleta que enquimera i rondinà, despitat:

—Si fos l'hereu Climentó!...

—Si fossis l'hereu Climentó ja no hauries fet lo que has fet... que ell sap el respecte que s'ha de tenir a les persones... —I el vaig deixar plantat.

Al cap de dos o tres dies va cridar-me una veïna de més avall del carrer, que vivia sola, va dir que volia ensenyar-me una nierada d'ànecs que li havien nascut tot just i que eren una boniquesa de cosa. Em va estranyar aquell convit perquè no hi teníem gaire tracte, amb aquella dona... A la mare, no li feia goig... per això mateix, perquè no hi teníem tracte, i a mi no m'agradava desairar a ningú, vaig anar-hi... Era un havent dinat, l'hora en què la mare feia sempre la migdiada... Em va fer

entrar al celler, al fons de tot de la casa, i ella sortí, dient que anava a buscar els aneguets, que els tenia al pati... De cop vaig sentir que tancava la porta del carrer amb clau... Esglaiada, sense saber per què, hi vaig córrer de seguida... però ell sortí d'una porta i m'estroncà els passos... Si en aquell punt m'haguessin fet una sagnia, estic certa que no m'haurien trobat ni una gota de sang al cos...

La Pepa s'aturà; una expressió de tràgica rancúnia li convulsà les faccions. Amenaçà l'espai d'un gest implacable.

—Ah! si jo hagués sabut com matar-la, l'hauria morta! I encara ara, ho faria... Ho ben rejuro!... —Féu una pausa llarga—. Quan al cap d'unes setmanes vaig dir a la mare que em volia casar amb ell, primer s'ho va prendre a bulla, després pensava que es feriria... —Ah!—cridà, fora de si—; gos bordell... atrevir-se a fer una proposta així a una criatura... A fora de casa de seguida!... —I se n'anava cap al corral, arriada, per empaitar-lo... Me li vaig tirar als peus, abraçant-li els genolls... —No, mare, no, per l'amor de Déu!... —En veure'm tan desesperada, s'aturà en sec i em donà una mirada... Una mirada que sempre més l'he tinguda clavada aquí... Vaig abaixar el cap... —Perdoneu-me, mare... però... m'hi tinc de casar... —No vaig pas dir-li lo que m'havia passat, de por de que

no en fes alguna de grossa, que fos la desgràcia de tots... que capaç era... Em vaig casar de seguida... No vam pas fer festa ni convidarem els parents... Allò va ésser la mort de la meua mare... que mai més es va atrevir a mirar ningú cara a cara... I jo... sempre més he estat malalta... Ah! com me va doldre que ja no hi hagués Inquisició!... Perquè si arriba a haver-n'hi, en eixir de l'església —com aquesta és claror!—, hauria anat a denunciar-lo; i jo m'hauria arranjat perquè l'haguessin cremat de viu en viu!...

* * *

La Pepa callà i restà immòbil, amb la mirada fita al lluny, en les tenebreses fúnebres, creuades per vergassades fulmínies, dels seus records.

En aquell punt, el seu rostre, habitualment d'expressió dolça i trista, havia perdut tot rastre de bellesa sensible i devingut dur i hermètic com una màscara de bronze; la màscara d'una Nèmesi implacable.

Els drames en què es debaten les pobres criatures humanes abunden més que les pedres del carrer i no es pot donar un pas que no s'ensopegui amb un o altre.

L'Escala, 10 nit 25 abril 1948

★★

DE MÉS DE QUATRE

*Et deixes honorar de qui governa,
però no et dones totalment.
Estàs per sobre de l'eterna
disputa de la gent.*

*Sense el tomàtec possible,
series com un tauló.
Benhaja el tàvec que fibla,
que fa que no siguis pitjor.*

Si parlem de Literatura Catalana és fàcil que ens vinguin a la memòria noms com Josep M^o de Sagarra, Víctor Català, Salvat-Papasseit, Salvador Espriu, J. V. Foix, Marià Manent, Rusiñol, Milà i Fontanals i un llarg etcètera de noms de persones les obres dels quals en el camp de la narrativa o de la poesia són molt conegudes per una sèrie de circumstàncies. Però hi ha altres persones que, al llarg del temps, han contribuït també d'una manera molt notable a conrear la nostra llengua i la nostra cultura. I el fet que les seves obres no siguin tan conegudes no significa que es considerin menys importants.

A l'atzar exposaré l'obra de Jaume Bofill i Mates (nascut a Olot el 1878 i mort a Barcelona el 1933). Va exercir d'advocat a la Ciutat Comtal, fou membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i una de les figures més destacades en el camp de la política.

L'obra de Jaume Bofill abraça la poesia, publicada sota el pseudònim de "Guerau de Liost", l'oratòria, el periodisme i l'assaig polític. Quant a la seva poesia oscil·la entre dos pols: l'admiració per la Natura i la sàtira en la descripció dels tipus humans. En la primera tendència hi trobem: "La muntanya d'ametistes", "Selvata-na amor" i "Ofrena rural". En l'altre direcció les Sàtires i el Somnis. També és important en l'obra de Bofill i Mates "La ciutat d'Ivori", que participa de les dues tendències esmentades.

De Sàtires; transcripció tot seguit el poema de Jaume Bofill i Mates, "De més de quatre".

*Titella de bondat, patrici pulcre
que parles massa dolç;
emblanquinat sepulcre
que tanques pols.*

*Mossegues amb eufemisme,
acuses reticent,
i jugues amb tiretes de proïsme
com un salvatge innocent.*

*De la mística violes el misteri,
sibarita cordat;
ets púdic en el platxeri
i t'empolvores de santedat.*

*El "jo pecador" no et cansa;
el "jo penitent", sí.
Els altres poses a la balança
i tu reposes al balanci.*

*Se't veu a gracienc l'escapulari,
com per descuit.
Et plau la fama d'extraordinari,
si no fa bruit.*

*Blancs i negres et fan cortesia:
ets de tothom i de ningú.
Fas el que vol la majoria
per tal de presidir-la tu.*

*Si va malament la cosa,
a l'aguait romans,
i gairebé et fa nosa
l'amic que t'allarga les mans.*

*Això sí, quan plega el temperi,
guaites l'atzur d'on surt,
i, oportú, rectificques de criteri,
i, prudent, et quedes curt.*

*És la teva art, honorable enganyifa:
mereix un perdó polític.
Al pedestal hi posaria: "tifa!".
No t'ofenguis del grafit.*

*És l'única sort que et resta.
Un tomàtec ideal
taca la vesta
i redimeix el pedestal.*

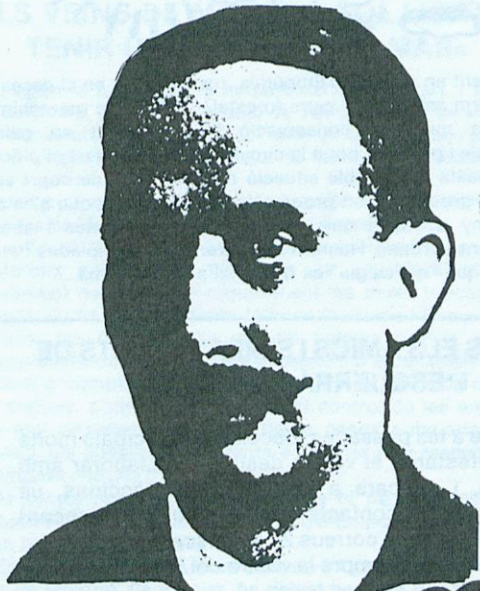
De la vida política de Bofill i Mates cal destacar la seva militància en la "Lliga Regionalista" de Francesc Cambó. Fou redactor en cap del diari "La veu de Catalunya", portaveu oficial de l'esmentat partit polític i ocupà el càrrec de vicepresident de la Mancomunitat de Catalunya.

El 1922 fundà el seu propi partit "Acció Catalana" i col·laborà en el seu periòdic "La publicitat". Autor de "L'altra concòrdia", rèplica de "Per la concòrdia" de Cambó. El 1933 publicà "Una política catalanista" (justificació de la creació d'Acció Catalana).

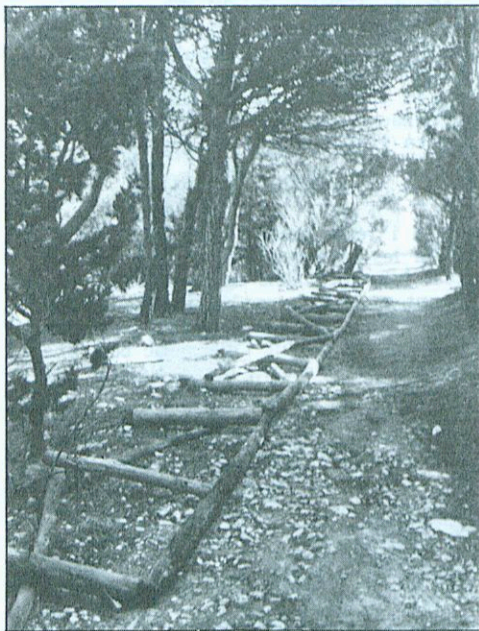
RESUM

Jaume Bofill i Mates, home polifacètic (advocat, poeta, polític, periodista,...) més conegut literàriament per Guerau de Liost, fou un entrançable amic de Josep Carner, amb el qual inicià la seva vida literària sota la influència del noucentisme.

Carles Gispert i Batlle

de més i de menys...

Aquesta secció, concebuda com espai d'expressió crítica en el més positiu sentit de l'acceptació, aplega les opinions dels lectors recollides per la Redacció, que les publica com a un aspecte més de servei públic.

En l'«Escalenc» anterior, sota el títol de "Pol·lució", denunciàvem l'aspecte brut i descarat que presentava pràcticament tota la zona costanera d'Empúries. Avui us mostrem una evidència gràfica, que no és res més que una petita seqüència que es va repetint, amb més o menys intensitat, des de les "primeres sorres" fins a les vores del Riuet. I encara que és la primera vegada que ho fem notar, la veritat és que aquest trist espectacle ja fa uns quants anys que es produeix. Com dèiem en la nota del mes passat, no sabem exactament a qui correspon corregir aquesta greu deficiència, però, sigui qui sigui, cal posar-hi remei aviat i per sempre, en pro de la nostra bona imatge.

Abundant en el tema d'Empúries, ¿us heu fixat en el desastrós estat del ferm asfaltat del camí forestal? La falta de manteniment en la seva millora i conservació l'ha convertit en gairebé impracticable i perillós: per a la circulació de vehicles. I el pitjor és que en aquesta lamentable situació no s'hi arriba de cop i volta, sinó que és producte d'un progressiu deteriorament que s'ha anat produint any a any, i que demostra un descurança i abandó increïblement pertinaç. Hauréu d'esperar a les Olimpíades del 92, també, per què "qui calgui" es decideixi a posar-hi mà...?

A TOTS ELS AMICS I SIMPATITZANTS DE L'ESQUERRA A L'ESCALA

Donat que a les passades Eleccions Municipals molts ens manifestareu el vostre desig de col·laborar amb nosaltres, i de cara a les properes Eleccions, us podeu posar en contacte amb nosaltres, mitjançant carta a l'apartat de correus 24 de l'Escala.

Agraïm com sempre la vostra col·laboració.

GRUP D'ESQUERRA L'ESCALA

Em, decideixo a llençar, a tot atzar, una idea, no fos cosa que la fortuïtat faci bé les coses i, qui sap? d'aquí poden eixir dissenys perfectibles. Ací la teniu: ¿Què se'n pensaria si, amb l'ajuda del Consistori escalenc (i potser amb la d'altres esferes superiors), l'Escala disposés —en un emplaçament que potser podria ser la Biblioteca— d'un local i d'un material on es posés a la disposició, individual o per grups pedagògics, d'aparells audiovisuals? És a dir, un indret on s'hi pugui escoltar música catalana, clàssica, tradicional, folklòrica o de «varietat»; on s'hi pugui aprendre el català per mètodes àudio i vídeo; on s'hi puguin visionar films, vídeos o diapositives constituint la memòria cultural del nostre país. La televisió en seria exclosa.

Tot això destinat inclusivament als que han de fer la Catalunya de demà: catalans delerosos d'ampliar llurs coneixements culturals; castellano-parlants desitjosos de conèixer l'idioma del país en el qual viuen i que, ineluctablement, serà demà el seu i el de llurs descendents.

Sense oblidar-ne els nens pels qui hi hauria música infantil, vídeos i films de dibuixos animats en català. I, naturalment, portes obertes als membres de l'ensenyament ja que, en realitat es tractaria d'obra pedagògica. Les sessions de difusió col·lectiva de mestres acompanyant llurs alumnes serien aconsellables.

Entenc que aquest propòsit no és utòpic i, és clar, pot ser pres globalment o parcialment segons possibilitats. El que és irrefutable és que el tema mereix que se n'intenti l'acompliment.

GOSSOS

Continuen els gossos embrutint els nostres carrers amb els seus excrements.

Continuen molts d'ells anant solts i causant (en el millor dels casos) esglais i ehsurts a grans i criatures.

Continuen la majoria carents de medis que ens protegeixin de la seva agressivitat.

Continuen freqüentant llocs sorralts que serveixen d'esbarjo a la mainada.

(Normes contigudes en l'«Ordenança Municipal sobre la tinença d'animals domèstics»).

UN TOC D'ALERTA

Sembla ser que últimament, a més de brutícia que molta gent no té compte a llençar per terra en els llocs més impensats, hi ha un altra tipus d'**abocadors incontrolats**, situats en llocs més o menys estratègics, que poden ser altament perillosos, sobretot per a la mainada. Es tracta de pilons de «**xeringuetes d'injeccions usades**» que es comencen a veure en alguns indrets. Cal que les autoritats competents estiguin molt a l'aguait i que tothom que en tingui coneixement que no esperi que algú les reculli, sinó que ho comuniqui immediatament a qui pertoca per tal d'evitar perills irreversibles.

CONVENI ENTRE EL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA I L'AJUNTAMENT DE L'ESCALA

A Girona, el 10 de març, Josep M^a. Farrés, Cap dels Serveis Territorials de Girona, com a representant del Departament d'Ensenyament, i Rafel Bruguera, Alcalde de l'Escala, signaren un conveni, segons el qual ambdues parts estan interessades en la creació, a la nostra vila, d'una Secció de Formació Professional de Primer Grau que sota la titularitat del Departament d'Ensenyament, doni satisfacció a la demanda existent respecte d'aquest nivell educatiu i així cobrir l'escolarització fins als setze anys, que ja existeix amb dues aules adscrites a l'Institut de Formació Professional de Figueres.

El Conveni es regirà per les següents clàusules:

PRIMERA.— L'ajuntament cedeix les aules necessàries per a impartir Formació Professional, primer grau, branca administrativa, de l'immoble situat al Puig Padró, s/n, planta superior, això és, dues aules teòriques i un taller per al curs 1987-88 i successius, així com els espais mínims necessaris per a impartir altres ensenyaments si l'escolarització d'aquesta localitat ho requereix.

SEGONA.— L'Ajuntament de l'Escala tindrà al seu càrrec totes les despeses corrents de funcionament: llum, gas, electricitat, aigua, neteja, així com el personal de secretaria, conserge i personal de neteja.

TERCERA.— El Departament d'Ensenyament assumirà les despeses de Personal Docent i equipament de mobiliari, aules, tallers i material fungible.

LA TRAMUNTANA, PROTAGONISTA A FINALS DE MARÇ

Quan enfilem la darrera setmana de març és quan teòricament, entrats ja a la primavera, anem de cares al bon temps.

Això en la teoria, ja que en la pràctica res d'això ha succeït enguany, sinó tot el contrari, ja que el mes de març se'ns ha acomiadat amb una fortíssima tramuntana que bufà com feia temps no ho havia fet, amb conseqüències negatives arreu de les contrades gironines (arbres arrencats, tallades de corrent intermitents, etc...)

Potser la més noticable - i no pas massa lluny de casa nostra va ésser la que afectà el vaixell de bandera marroquina que navegava de Tànger a Portvendres i que a l'alçada del far de Sant Sebastià -prop de Calella de Palafrugell- va escorar en patir un desplaçament de la càrrega de taronges. Els vint-i-cinc tripulants del mercant marroquí van haver d'ésser evacuats per helicòpters de la Gendarmeria francesa, que va traslladar-ne vuit a Palafrugell i la resta a Portvendres. Els mariners no patiren ferides i només d'arribar a l'Ajuntament de Palafrugell contactaren amb llurs familiars notificant-los-hi la situació en què es trobaven.

També alguns actes a l'aire lliure s'hagueren de suspendre, com el VIIIè Aplec a Cinc Claus, organitzat per l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu del CER L'Escala, amb la participació de la Cobla la Principal de Llagostera, Aplec previst pel 29 de març i que es va ajornar fins el 5 d'abril.

UN EMBARCADOR A LA CALA DE MONTGÓ?

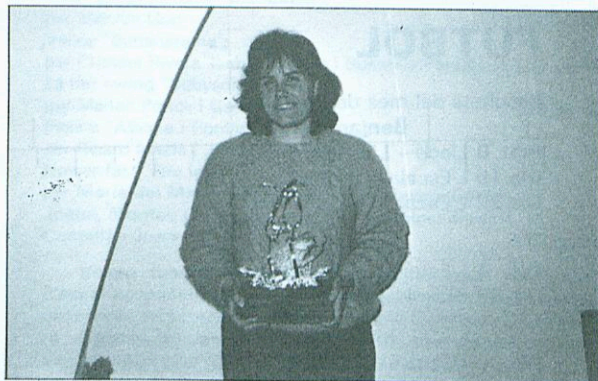
Sense moure'ns d'indret direm també que, dies més tard, la pròpia «Associació de Veïns i Amics de Cala Montgó» feia públiques una sèrie de mesures per a millorar la imatge i serveis de la cala, la majoria de les quals tindran caire de provisionalitat.

Segons el President de l'Associació, el que es pretén és «eliminar el desgavell de la zona i fer-ne una ordenació pels mesos d'estiu, des de maig fins a setembre».

La proposta contempla la construcció d'un petit embarcador «funcional i pràctic que no lesioni l'entorn», segons paraules del President on puguin fondejar les embarcacions per carregar o descarregar material i passatgers, i uns pantalans que serien totalment desmuntables, a l'entrada de la cala on es podrien amarrar les barques.

Per altra banda, l'Associació està intentant també realitzar l'ordenació de l'aparcament a la platja, que fins ara ha estat deficient i que fins i tot, en algun cas, ha impedit la ràpida actuació de serveis, com ambulàncies i bombers.

FÈLIX GUANTER

Mercè Brunsó i Magret, amb l'obsequi que rebé de l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu del CER l'Escala com a record del seu any de regnat com a Pubilla de la Sardana de l'Escala 1.986.

SOPAR DE GERMANOR DE L'AGRUPACIÓ SARDANISTA «AVI XAXU» DEL CER L'ESCALA AMB LA PUBILLA DE LA SARDANA

El dissabte 7 de març tingué lloc a la nostra vila un sopar de germanor entre la Junta de l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu del CER l'Escala i la pubilla de la Sardana de l'Escala 1.986, la senyoreta Mercè Brunsó i Magret.

En el decurs del sopar, li fou entregat un obsequi com a record del seu any de regnat com a pubilla de la sardana de l'Escala, títol que rebia amb motiu de l'onzè Aplec de l'Escala, celebrat el dia 25 de maig de 1986.

S'INVERTIRAN DOS MILIONS EN LA MILLORA DE PARCS I JARDINS

Els treballs de conservació de parcs i millora de jardins urbans de l'Escala es portaran a terme amb un pressupost de dos milions i mig de pessetes, segons la memòria redactada pels Serveis Tècnics municipals. Aquests treballs i la despesa es cobriran amb una ajuda de l'INEM.

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST MUNICIPAL DE 1986

Una còpia referent a la liquidació del pressupost municipal de l'Ajuntament de l'Escala, de l'any 1986, ens mostra les següents dades:

EXISTÈNCIA EN CAIXA (31-12-86)	42.857.242'—
PENDENT DE COBRAMENT (31-12-86)	6.306.444.—
TOTAL	49.163.686'—
PENDENT DE PAGAMENT (31-12-86)	14.579.859'—
SUPERÀVIT	34.583.827'—

ELS VEÏNS DE MONTGÓ SOL·LICITEN TENIR UN «ALCALDE DE MAR»

Llegiem a la premsa, a mitjans del mes passat, i amb no poca sorpresa, que «l'Associació de Veïns i Amics de Montgó» havia demanat a Marina de poder tenir un «Alcalde de mar» que controli i vigili la zona de la Cala de Montgó i rodalies en els termes marítims.

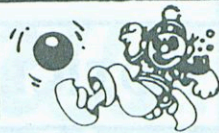
La iniciativa ha estat abonada pels ajuntaments de l'Escala i Torroella de Montgrí, i ja és en període de tramitació.

La figura de l'Alcalde de mar es contempla com a auxiliar de Marina en aquells llocs on la vigilància d'aquest departament no pot cobrir regularment les seves funcions. Ha de gaudir d'uns coneixements tècnics marítims i té per funció denunciar les irregularitats que es puguin produir, des de l'incompliment de les lleis fins a accidents o altres imprevistos.

Com a competències més concretes de l'Alcalde de mar, entre d'altres, podem esmentar la del control de les embarcacions mal posades, el control de la pesca submarina amb ampolles, els possibles accidents en el mar i fer respectar les directrius en matèria marítima.

Al sector nord de la Costa Brava hi ha únicament dos «alcaldes de mar»: l'un, al port esportiu d'Empuriabrava, i l'altre, al Club Nàutic del Port de la Selva.

En qualsevol cas, el President de l'Associació de Veïns i Amics de Montgó, Pere Soler, ha deixat ben clar que ells volen «únicament el control de la Cala de Montgó i rodalies, car les contra-propostes que ens han fet d'encarregar-nos també del sector de Riells, les trobem excessives».

FUTBOL

Resultats del mes de març:

Benjamins

Dia 8 Lledó - L'Escala, 1-10
Dia 15 L'Escala - Vilabertran, 11-0
Dia 22 L'Escala - Navata, 4-0

Alevins

Dia 1 L'Estartit - L'Escala, 1-6
Dia 22 Guíxols - L'Escala, 0-6

Infantils

Dia 8 L'Escala - Palafrugell, 0-0
Dia 15 Bons Aires - L'Escala, 2-1
Dia 22 L'Escala - Salle F., 2-2
Dia 29 L'Escala - Belcaire, 3-3

Juvenils

Dia 8 Anglès - L'Escala, 2-3
Dia 15 L'Escala - Farners, 3-2
Dia 22 Salle G. - L'Escala, 3-1
Dia 25 Vilobí - L'Escala, 4-0

Tercera Regional

Dia 1 Begur - L'Escala, 2-3
Dia 8 Albons - L'Escala, 1-1
Dia 15 L'Escala - Ventalló, 3-0
Dia 22 Sant Miquel - L'Escala, 2-2
Dia 29 L'Escala - Camallera, 6-0

Primera Regional

Dia 8 L'Escala - Roses, 3-1
Dia 15 Farners - L'Escala, 0-3
Dia 22 L'Escala - Cassà, 4-3
Dia 29 Montagut - L'Escala, 2-1

PENYA BLAUGRANA DE L'ESCALA I COMARCA

Per manca d'espai en el número del mes passat, no va sortir publicat el comentari sobre l'Assemblea de la Penya, que ara oferim: El divendres dia 20 de febrer, tenia lloc a l'Hostal "El Roser", com ja és habitual darrerament, la celebració de l'Assemblea Ordinària anual, de la Penya Blaugrana de l'Escala i Comarca, començant a dos quarts de deu del vespre. Després d'un abundós i exquisit àpat, compartit pels cent vint assistents a l'acte, el President de l'Entitat, l'Àngel López, va obrir la sessió recordant el pesimisme que imperava l'any anterior, quan en el decurs de la darrera Assemblea, va arribar, fins i tot, a perillar la continuïtat de la Penya. Alhora que donava les gràcies a tots els que s'havien ofert per formar part de la Junta i continuar així la tasca, va anar presentant-los un a un, tot remarcant les bones disposicions i qualitats. Seguidament en Francesc Torres, el Tresorer, va exposar l'estat econòmic, per continuar en Ferran Llistosella, detallant les activitats que ha portat a terme l'Entitat, així com els projectes immediats. Finalment tornava a fer ús de la paraula el President, donant entrada als precís i preguntes, punt que es va tancar amb l'acord de modificar les quotes, les quals el proper exercici seran augmentades a mil cinc-cents pessetes, si bé les corresponents a jubilats seran rebaixades a mil. L'actuació del grup escalenc "Oreig de Mar", oferint un escollit repertori d'havaneres, sardanes i cançons populars, donava cloenda a l'animada reunió que acabava, aproximadament, una hora més tard de la mitjanit.

CENTRE D'INICIATIVES I TURISME L'ESCALA-EMPÚRIES

A la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, va celebrar-se el dia 10 de març, a 2/4 d'onze de la nit, en segona convocatòria, ja que els assistents no arribaven als trenta, l'Assemblea General Ordinària del C.I.T. l'Escala-Empúries. Prèvia salutació del President, el Secretari donava lectura a l'acta de la reunió anterior, de la qual ens permetem remarcar l'excel·lent redacció i ampli detall. Continuava el Tresorer comentant l'estat de comptes que ja havien rebut els associats, així com exposant el pressupost cara la propera temporada. Seguia l'informe del

President, com també l'explicació de la participació i assistència a les diferents Fires. Com ja figurava a l'ordre del dia Narcís Sans presentava el vídeo confeccionat per l'Entitat. Esmentant el poc interès que els escalencs demostren per una Entitat que té cura de promocionar el turisme, fet incomprensible en una població majoritàriament turística, es tancava la reunió.

CENTRE ESPORTIU I RECREATIU L'ESCALA

El divendres dia 13 de març, va celebrar-se, a la sala del local social, l'Assemblea General de socis del C.E.R., que l'escassa assistència va obligar a començar a les 10 del vespre, hora anunciada per a la segona convocatòria. Va seguir-se l'ordre del dia, és a dir: 1) lectura de l'acta anterior. 2) Presentació de l'estat de comptes de l'any 1986. 3) Lectura del pressupost general pel 1987. 4) Marxa de les seccions. 5) El bar de l'Entitat i 6) Precs i preguntes.

JOSEP TERO

Una vegada més, els escalencs vàrem saber correspondre a una atenció i omplírem la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, el dissabte dia 14 de març, a les 10 del vespre, hora anunciada per a fer-se la presentació del disc de JOSEP TERO "Batecs d'ocells". La decisió presa per Josep Oliveras i Altrachs, que fos a la seva vila nadiua on es donés a conèixer el disc, havia de ser motiu d'agraïment i la manera més adient de demostrar-ho, era donant-li suport en la presentació oficial. A l'acte, iniciat per un breu i emotiu parlament d'en Rafael Bruguera, Alcalde de la població, hi era present el senyor Albert Juanola, com a representant de la Diputació. Molt plaent l'actuació d'en Josep Tero, qui amb acompanyament musical d'en Salvador, en Joan i l'Eduard, va presentar un variat programa, alternant peces de la recent gravació, amb altres del seu repertori habitual, amb les quals ja ha assolit una remarcable popularitat. En Josep feu uns adients comentaris, ans de cada peça i va tenir cura de correspondre, visiblement emocionat, els merescuts aplaudiments que rebia al final de cada interpretació i que esdevingueren entusiàstics en donar cloenda a l'actuació. La vetllada, va ser oferta, sencera, per Ràdio l'Escala, Emissora Municipal.

TEATRE

Davant un auditori que no arribava als vint assistents, el grup "Tramoia" de Palafrugell, posava en escena, el diumenge dia 15 de març a 2/4 de set de la tarda, a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, la comèdia de Prudenci Bertrana "ELS APREN-SIUS". Com a complement de la vetllada, es varen recitar unes poesies i es representaren fragments de conegudes obres, a càrrec de components del mateix grup. Per divendres dia 3 de març, a les 10 del vespre, en el mateix local, hi ha programada l'obra "EL MAL DEL PAÍS", de Jacques Pierre Amette, que interpretarà el "Grup Inteatre". Les dues vetllades són patrocinades per l'Ajuntament de l'Escala, amb la col·laboració de la Diputació de Girona.

SARDANES

El temps rúfol, certament enutjós i fred, va obligar a ajornar l'Aplec a Cinc Claus, que havia de tenir lloc el darrer diumenge de març, amb el concurs d'arrossada i la ballada, a la tarda, a cura de la cobla Principal de Llagostera. La data prevista per a celebrar-se és la del següent diumenge dia 5 d'abril. Aquest mes d'abril hi ha programada una altra audició, aquesta a càrrec de la cobla Foment

de la Sardana, pel diumenge dia 26, a les 12 del migdia, a la plaça de l'Església, diada prevista, en principi, per a commemorar la festa comunitària de les Noces d'Or i Noces d'Argent, d'aquelles parelles que enguany, celebren els 50 i 25 anys de llur enllaç matrimonial.

Naixements

- 10-1 Maria Gifre i García, filla de Jaume i Gemma
- 16-1 Sònia Magret i Castillo, filla de Ferran i Mª Dolors
- 20-1 Leticia Canavaggio i Casellas, filla de Estephane i Mª Josep
- 31-1 Sílvia Trayter i Tarrats, filla de Francesc i Mª Lluïsa
- 9-2 Miriam Rodon i Corcuera, filla de Josep M^a i M^a del Mar
- 22-2 Susanna Pareja i Sánchez, filla de Antoni i Mª Encarnació

Matrimonis

- 14-2 Marcel Serrano i Planas amb Carmina Ballester i Solés
- 28-2 Vicens Gumà i Mitjà amb Dominique-Josée Lambert

Defuncions

- 4-1 Rafael Vilabrú i Sureda
- 5-1 Trinitat Mateos i Morillas
- 22-1 Rosa Falgueras i Coll
- 24-1 Lluís Reig i Puig
- 27-1 Francesc Poch i Donjó
- 4-2 Francesca Bech i Teixidor
- 12-2 Àngela Comas i Fornés
- 18-2 Rosa Ferrer i Julià
- 25-2 Caterina Sureda i González

PLAY BACK

Aquest mes de març, en sessions eliminatòries de dissabte dia 21, a la nit, i de diumenge dia 22, a la tarda, la finalíssima de dissabte dia 28, a la nit, i la d'exhibició de diumenge dia 29 a la tarda, es va portar a terme a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, el "Concurs de Play Back-87", organitzat pel segon curs de Formació Professional i per Ràdio l'Escala.

La nombrosa participació va ocasionar que les jornades preliminars -amb actuacions diferents a l'una i a l'altra- tinguessin una durada de cinc hores i quatre hores i mitja, respectivament. En aquestes dues eliminatòries i segons les puntuacions aconseguïdes, varen classificar-se cinc grups dels petits, deu dels mitjans i cinc dels grans, que foren els que varen competir en la jornada de la final.

D'aquesta vetllada en detallarem l'ordre d'actuació, amb la puntuació assolida per cada concursant, segons el criteri dels cinc components del jurat, els quals disposaven, cada un d'ells, de trenta punts, distribuïts en deu de vocalització, deu de vestuari i deu d'interpretació:

Petits

- Ojos en el sol "Jeanette":
per Anna Chaves 113 punts.
- Chico malos "Pato de goma":
Per Bernat Benítez, Enric Benítez, Lau Santacano i Joan-Manuel Santacano 106 punts.
- Frente a frente "Jeanette":
per Maite Santiago 117 punts.
- Sola no "Fiordaliso":3
per Maria-Francesca Murillo 141 punts.
- "Hermanas Baccara":
per Ester Alfonso i Yolanda García 125 punts.

Mitjans

- One love to give "Estephania":
per Rosa Macià 125 punts.
- V i V e "Fiordaliso":
per Paqui Ponce 127 punts.
- Open your heard "Madonna":
per Mercè Casadevall 128 punts.
- Cover me "Bruce Sprinting":
per Jaume Sues 129 punts.
- Coumbo "Jorge Dann":
per Miquel Lara, Sílvia Ministral, Marta Tomàs, Victòria Piqué, Rosa Macià i Susanna Santiago 118 punts.
- Yo dueña de la noche "Pimpinela":
per Maria-Francesca Murillo Miquel-Àngel González 135 punts.
- Cruz de navajas "Mecano":
per Laura Krauel, Pilar Ribas i Gemma Martínez 123 punts.

- Dancing in the deark "Bruce Sprinting":
per Jaume Sues 128 punts.
- Walk like in egipcian "Bangels":
per Laia Palau, Núria Pascual, Anna Merino i Sandra Casas 133 punts.
- Open your heard "Madonna":
per Rosa Macià 134 punts.

Grans

- Heart break in hotel "C.C. Catch":
per Mònica Llop 130 punts.
- Venus "Bananarama":
per Cristina Rivera, Isabel Barrero i Susanna Paradís 133 punts.
- La det swing "Bobsyoks":
per Manolí Ponce i Gemma Tubau 129 punts.
- Pasara "Albano i Romina":
per Ricard Macià i Josep-Lluís Ballesta 134 punts.
- Nower fast "Fire inc":
per Maria del Mar Hostench, Rafael Reixach, Sònia Joana, Montse Flores, Joan-Antoni Poyatos, Jordi Castellà i Joan-Antoni Ramos 142 punts.

Volem tancar aquest breu comentari, que per manca d'espai no podem oferir més ampli, remarcant la puntualitat observada en començar, l'extraordinària assistència, de manera especial en les eliminatòries i en la presentació, xiroia i desinvolta, a cura de la Mònica Pons i en Joan Brugués.

(Fotos Cortal)

TENNIS TAULA

El CER Anxoves l'Escala juga la promoció d'ascens a 1a.

Darrer partit de la 1a fase: CER Anxoves l'Escala 2 TT Ripollet 5
Semifinals Play Off Anada: CER Anxoves l'Escala 5 Gimnàstic 0
Tornada: Gimnàstic 1 CER Anxoves l'Esc. 5

El CER Anxoves l'Escala disputarà la fase final del Play-Off d'ascens a primera divisió, després de classificar-se en segon lloc -darrera del TT Ripollet- a la primera fase de la lliga, i després de superar a les semifinals del Play-Off el Gimnàstic de Tarragona.

Molt difícil serà superar el Ripollet, novament, però al menys s'intentarà fer tots els possibles per aconseguir l'ascens a primera. Els partits es juguen a l'Escala el 5 d'abril i a Ripollet l'11 d'abril. En cas d'empat de partits guanyats, es jugaria un tercer partit, també a Ripollet, ja que va ésser l'equip millor classificat a la primera fase.

En qualsevol cas, sigui quin sigui el resultat final, enguany s'ha pogut presenciar un tennis taula de molt bona qualitat i un nivell i una vistositat que mai no havíem vist.

COMPETICIÓ PROVINCIAL

Primeres. Individuals i dobles:

Joan Carles Fajardo s'ha proclamat, un any més, campió provincial absolut de primeres, en vèncer a la final, sense perdre cap joc, a Manel Gonzalez -escalenc, actualment en el Club Natació Figueres- Joaquim Busquets (Jovent Saltenc) i Ricard Palau, també del CER Anxoves l'Escala.

A dobles, guanyaven Busquets - Del Barrio (Jovent Saltenc) i Fajardo - Palau i Sues - F. Guanter (les dues parelles, del CER Anxoves l'Escala) quedaven en segona i tercera posició, respectivament.

Equips Segones:

- Darrers resultats:
TT La Bisbal 3 CER Anxoves l'Escala 5
CER Anxoves l'Escala 1 Cassanenc 5
CER Anxoves l'Escala 2 TT Olot 5

Equips Terceres:

- Resultats dels tres partits de la 1a volta del Play-Off (llocs del 9 al 12):
TT Les Planes 3 CER Anxoves l'Escala 5
Cassanenc 3 CER Anxoves l'Escala 5
CER Anxoves l'Escala 5 S. Joan Les Fonts 1

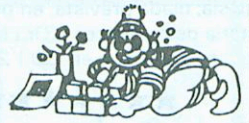
Infantils

- Darrers resultats:
EQUIPS A:
Cassanenc B 0 CER Anxoves l'Escala A 5
CER Anxoves l'Escala A 0 CN Figueres 5
Olot 1 CER Anxoves l'Escala A 4
CER Anxoves l'Escala A 1 Cassanenc A 4
- EQUIPS B
CER Anxoves l'Escala B 1 Jovent Saltenc 4
CER Anxoves l'Escala B 2 TT La Bisbal 3
Olot 0 CER Anxoves l'Escala B 5
CER Anxoves l'Escala B 1 CN Figueres 4

David González, sisè en el Top Català jugat a Tortosa:

El nostre jugador de 12 anys David González va prendre part en el Top Català jugat a Tortosa els dies 28 i 29 de març i a la categoria d'alevins obtingué una meritòria sisena plaça entre 12 jugadors participants.

FÈLIX GUANTER

REFRANYS DE MAR

- Boira de març, aigua segura i la mar moguda.
- Quan plou, plou; quan neva, neva; quan potent és l'aire, és bo pel percaire.

GRANS D'HUMOR

- Els homes són sempre sincers; el que passa és que canvien de sinceritat. (T. B.).
- L'home no està pas fet per treballar; la prova n'és que això el cansa. (T. B.).

ACUDITS

- El joier Samuel diu al seu vailet:
- Ves a veure en Moisès (nostre veí) que et deixi les balances de precisió, que les necessito per a pesar unes arrecades d'or.
 - El noi et obeeix i retorna sense les balances; i s'explica:
 - El Sr. Moisès m'ha dit que no tens més que fer servir les teves.
 - I el pare, onrabià, s'exclama:
 - Redeu! quanta avarícia! Au, Benjamí, treu les meves de l'armari.
 - El mateix Sr. Samuel dona un pot buit al seu fill Benjamí manant-li d'anar a can Isaac, l'adroguer, a comprar 50 grams de pintura daurada:
 - I digues-li que demà passaré a pagar-la.
 - I en Benjamí, un cop servit, diu a l'adroguer:
 - El pare m'ha dit que demà passarà a pagar-la.
 - L'Isaac en sentir això, agafa el pot i el torna a buidar:
 - Ah, no; digues al teu pare que no li vull fer crèdit!
 - El minyó se'n torna a casa amb el pot buit i explica el fet. El seu pre es mira l'interior del pot i tot somrient declara:
 - Ja ho tenia jo calculat; amb les resquícies ja en tinc prou pel que jo volia fer.

CONSELLS DOMÈSTICS

- Si voleu allargar la vida dels "pantys" feu això que segueix: 1r. mulleu-los; 2n. escorreu-los amb precaució, 3r. poseu-los en una bossa de plàstic ben neta i... poseu-los en el congelador. Sí, sí: congelador! Per després desgelar-los, poseu-los sota la dutxa abans de secar-los normalment.
- El que segueix no és pas una recepta culinària: Per suprimir una taca de rovell d'un vestit, fregueu-la amb un tomàquet fresc; poseu-hi sal per damunt i feu assecar al sol.

NO DIGUEU:

Corassa
Cordillera
Cordura
Coro
Correatge
Corrent (la)
Corrida
Corro
Cortapissa
Cortaplumes
Corte

Corte

Corto circuit

DIGUEU:

Cuirassa
Serra, serralada
Seny
Cor (ex.: Els cors de Clavé)
Corretjam
El corrent (elèctric)
Cursa, corredissa, correguda
Rotlle, rodona
Entrebanc
Tremplomes, coltellet
Tall (el tall d'una eina); un tros (tallat) de pedra, fusta, roba, etc.
Cort (població on resideix el sobirà); comitiva, acompanyament
Curt circuit

GASTRONOMIA

COSTELLETES D'ANYELL A LA PROVENÇALA

Per a 6 persones

Temps de preparació: 1 hora

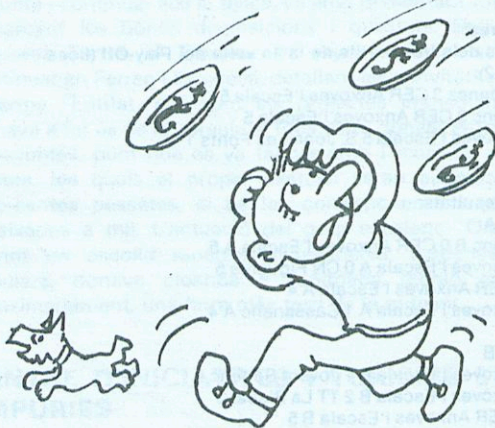
Ingredients: 6 costelletes, 6 albergínies mitjanes, 6 tomàquets, un grapatet (cullera de sopa plena) de fulles de farigola, 2 cullerades (sopa) de julivert trinxat, un grilló d'all, Oli d'oliva, sal i pebre segons gustos.

Les costelletes: Abans, feu-les macerar durant una hora en un recipient contenint un vas d'oli i la farigola; torreu-les durant 7 minuts. Saleu i empebreu.

Les albergínies: Peleu-les i talleu-les en llesques gruixudes i feu-les desguassar en sal durant 20 minuts; espongeu-les; talleu-les en forma de daus; poseu-les a fregir dintre de l'oli farigolat; feu-les dorar sense precipitació i salpiqueu-les de la picada d'all i julivert.

Els tomàquets: Obriu-los en dues parts; treu-ne les llavors; tireu-hi per damunt unes gotes d'oli; fiquen-los al forn a foc viu; quan els veureu estovats salpiqueu-los de picada de julivert (una polsada); disminuïu el foc i deixeu el forn obert fins al moment de servir.

HUMOR

CASORI OSTENTÓS

QUAN ÉREM INFANTS

ANY 1941

(de dalt a baix i d'esquerra a dreta)

1a FILA: Teresa (Can Guanter) - Lolita Romaguera - Pilar Simón - Maria Poch - Rosa Esparch - Lluïsa Juan - Franca Jacinto - Encarnació Jacinto - Caterina Artigas.

2a FILA: Pepita Poch - Rosita Sala - Carme Costa - Magdalena Fortuny - Carme Sagrera - Adela Bruguera - Maria Romaguera - Anita Sala - Maria Ximinis - Maria Molinas

3a FILA: Carme Sureda - Francisqueta Poch - Maria Pijoan - Maria Anita Carreras - Maria Guerra - Pepita Mitjavila - Pepita Font

4a FILA: Gracia Poch - Amalia Dubé - Teresa Sureda - Maria Poch Pujadas - Maria Callol - Teresa Moriscot.

**GEOGRAFIA LOCAL (IX)
LA PESCA**

La pesca ha sigut una de les activitats bàsiques de **L'Escala**, al menys fins a l'arribada del turisme.

De totes maneres, el pescador escalenc ha viscut pendent de les circumstàncies climàtiques que han dificultat les seves tasques. El vent és un factor negatiu i els temporals hivernals si afegeixen les fortes tramuntanades pròpies d'aquest indret. Molts dies a l'any, el pescador ha de sufrir una inactivitat forçosa que provoca una inseguretat en els guanys mensuals.

Fins a finals de la dècada dels 60, la majoria de les barques i teranyines es resguardaven a la platja del nucli urbà, anomenada per aquest motiu, **Platja de les Barques**. També n'hi havia alguna a la **Creu** i al **Port d'en Perris** i en algun escar de la Punta, del Passeig i del començament del Riells. L'any 1968, es comença la construcció d'un port de pesca i esportiu a la **Clota Grossa**. Totes les embarcacions són traslladades al nou port, deixant la platja neta d'elles, però pendent el seu tipisme.

Fa uns anys destacava la pesca en **teranyina**, art que s'ha perdut bastant amb el temps. Ho demostra el fet que l'any 60 hi havia 24 teranyines i deu anys més tard en quedaven 14.

La pesca a la teranyina es fa amb ajuda d'un **llagut** que porta llum. La barca grossa porta les caixes i l'art, consistent en una xarxa rectangular amb una filera de suros en una vora i a l'altra uns ploms i unes anelles per on passa la corda que tancarà en el moment precís la xarxa amb el peix dintre. Amb aquest sistema que s'efectua de nit es pesca especialment **sardines, anxova o seitó i verats**. Com veurem més endavant en un altra apartat, aquest tipus de pesca ha originat una indústria conservera i de salaó.

(continuarà)

NECESSITEM NOI DE 16 ANYS
contracte de treball de
temporada d'estiu

CARME MOLINES SALPATX
Avgda. Riells, 4 - Tel. (972) 77 03 51 - L'ESCALA

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 62

